

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 508.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796475637744/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

- *sagt*: sagte, se n.t.s. 84. – *borge (...) drikker (...)* *Ordsproget*: ordsproget lyder: Man kan borge en mand et glas øl, medens han drikker det; *Mau* nr. 954.
- 88 *forsvoret at*: afsvoret. – *bage en Skielm indvortes*: varme en slyngel indvendig. – *Conatie*: mod. – *Liden Kirsten (...)* *Ont*: forvanskning af optakten til folkeviserne »Harpens Kraft« (*DgF* 40 D) og »Jomfruen i Hindeham« (*DgF* 58); skiendeligt (i st. f. første folkevises »skiemptise: spøgende) betyder: skændeligt, sjofelt. – *Peteheia, Polemeia*: omkvædsord uden egl. mening. – *Acker-Mær*: plovhest. – *Racker-Hund*: »koter«. – *Abelgraa*: abildgrå, gråskimlet.
- 89 *Bass og Fiol*: kontrabas og violin, evt. basfiol; kontrabas. – *er gjort over*: handler om. – *smuk*: skikkelig, »link«. – *Jorden drikker Vand (...)* *lgesaa*: denne visestrofe om »kosmisk tørst« er i den såk. anakreoniske tradition, der nedstammer fra den gr. lyriker Anakreon (ca. 570–465 f.v.t.), og hvori vin, fest og elskov besynges.
- 90 *Mir zu*: ty: skål med (el. for) mig. – *Godlaar*: skål (omtydning af godt-år til god-tår). – *Ich tank (...)* *haal, dat ist*: platty: jeg takker dig, Jacob, drik kun, så at Djævelen henter dig, det er. – *Malicien (...)* *Sprog*: se n.t.s. 82; herens kommandosprog var ty. – *Companen*: forvanskning for: kampagnen, felten. – *hengt (...)* *løb bort*: der var dødsstraf for at desertere. – *Vissnar*: under Store Nordiske Krig (1701–1721) blev byen W. i Mecklenburg indtaget af danske tropper (1716). – *fik Pardon*: blev benådet. – *saa Nær (...)* *mangen Mand*: mange redder sig på et hængende hår; gl. ordsprog, Peder Syv nr. 6588, *DgO* VII, 1 (1983), s. 313. – *Auktion (...)* *Heede*: A. er forvanskning for: aktion, slag; under Store Nordiske Krig kan der være tale om enten slaget ved Helsingborg 1710 eller slaget ved Gadebusch i Mecklenburg 1712, begge endte med da. nederlag.
- 91 *Psalm*: forvanskning for: salve. – *om jeg sagde*: for ikke at sige. – *Dass ging fonbypet zu (...)* *in dat Slag*: platty-da.: det gik forbandet (hårdt) til, Jacob, du kan vel huske det? Jeg kan ikke nægte, at jeg var bange i det slag. – *Døden er haard at gaae paa*: gl. ordsprog, *Mau* nr. 1558. – *David's Psalttear*: forvanskning for: Davids Psalter, Salmernes Bog. – *øjørene*: underkue. – *bastenerne*: prygle (med stok) under fodderne. – *In Leipsig var en Mand (...)* *Fru*: fejlfuld ty: i Leipzig var der en mand (...) I L. var der en kedelig (sølle) mand (...) Manden han tog en kone; en ty. studentervise. – *Öc*: etc., et cetera, osv.
- 92 *overvalde sig*: beruse sig. – *Næring*: bestilling. – *Hundsvot*, *Caronie*: grove skældsord. – *Beest*: dyr. – *Carnalier*: slyngler. – *Skuster*: skomagler (af ty: Schuster). – *Drolen får efter mig*: Fanden tage mig. – *som en Tynk*: uærligt.